

TALOUSARVIOALOITE 84/2007 vp

Määrärahan osoittaminen nuorten työpajatoiminnan vakinaistamiseen

Eduskunnalle

Suomessa on n. 250 kuntien, säätiöiden sekä erilaisten yhdistysten ja yhteisöjen ylläpitämää työpajaa, joissa vuosittain on n. 10 000—12 000 valmentautujaa. Pajojen palveluksessa oli vuonna 2006 noin 1 100 valmentajaa. Ensimmäiset työpajat perustettiin 1980-luvun alussa. Asiakkaita ovat esimerkiksi ammattitaidottomat tai työkoke-musta kaipaavat nuoret, opintonsa keskeyttäneet nuoret, työ- ja toimintakyvyltään heikentyneet aikuiset, päihde ja/tai mielenterveysongelmaiset, vajaakuntoiset ja maahanmuuttajat. Työpajatoiminta Suomessa on noin 30 vuoden olemassa-olonsa aikana kehittynyt huomattavasti ja on nykyään tunnustettu osa yhteiskunnan palvelujärjestelmää.

Työpaja on yhteisö, jossa työnteon ja siihen liittyvien valmennus- ja ohjauspalvelujen avulla pyritään parantamaan yksilön arjen hallintaa ja valmiuksia hakeutua koulutukseen tai työhön. Työpajojen menetelmiksi ovat käytännön työn tekemisen lisäksi vakiintuneet työ- ja yksilövalmennus. Työvalmennuksen avulla kehitetään työkykyä ja osaamista, kun taas yksilövalmennuksella tuetaan toimintakyvyn ja arjenhallintakyvyn kehittämistä. Toimenpiteinä voivat olla mm. kuntouttava työtoiminta, työkokeilu, työharjoittelu, lisä- ja erityiskoulutus, oppisopimus-koulutus, starttipajatoiminta tai pajakoulu. Työpajassa elämäntilanteen kartoittaminen on kokonaisvaltaista ja toimenpiteet kunkin valmentautujan tarpeisiin räätälöityjä. Työpajakaso on osa palvelukokonaisuutta, jossa yhteistyötä tekevät mm. työvoimahallinto ja sosiaalitoimi.

Nuorten palaute toiminnasta on ollut hyvä ja tulokset myönteisiä. Yli 70 % nuorista sijoittuu pajajakson jälkeen. Tarvetta pajatoiminnan lisäämiseen on kuitenkin suuri. Länsi-Suomen lääninhallituksen teettämän selvityksen mukaan 95 000 nuorta oli työelämän ja koulutuksen ulkopuolella vuonna 2004. Lisäämällä resursseja erityisesti henkilöstön määrää pajat voisivat tavoittaa entistä suuremman osan näistä nuorista.

Työpajatoiminnan järjestäjiä ja rahoittajia ovat kunnat. Koska toimintaa on ylläpidetty pääasiassa projektirahoituksella (ESR-rahoitus ja läänin nuorisotoimen jakamat kansalliset avustukset), toimintaa on haitannut lyhytjännitteisyys. Toimintatiloihin ei ole voitu riittävästi panostaa ja opettajia on voitu palkata vain vuoden parin mittaisiin työsuhteisiin.

Työpajatoiminta on osaamispääoman kasvatamista, ja sillä on erittäin suuri syrjäytymistä ehkäisevä vaikutus. Kuntien tulee vakinaistaa pajatoimintaa osana palvelujärjestelmää ja kehittää se osana perus- ja toisen asteen koulutusta. Ottaen huomioon kuntien taloudellisen tilanteen ja toiminnan tarpeellisuuden, työtä tulisi tukea samalla tavalla kuin muutakin koulutointia.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta ottaa valtion vuoden 2008 talousarvioon momentille 29.91.51 lisäyksenä 1 900 000 euroa nuorten työpajatoiminnan vakinaistamiseen.

TAA 84/2007 vp — Pertti Hemmilä /kok ym.

Helsingissä 24 päivänä syyskuuta 2007

Pertti Hemmilä /kok
Jyrki Yrttiaho /vas
Ilkka Kantola /sd
Esko Kiviranta /kesk
Heli Paasio /sd
Ville Niinistö /vihr
Jouko Laxell /kok

Annika Lapintie /vas
Marjaana Koskinen /sd
Katja Taimela /sd
Janina Andersson /vihr
Timo Kaunisto /kesk
Anne-Mari Virolainen /kok
Petteri Orpo /kok